

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ
от 16.08.2023**

**КАРАР
№ 1119**

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районында, Яшь Көч авылыннан төньяктарак урнашкан территорияне планлаштыру проектын раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131 номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы башкарма комитетының 2020 елның 24 апрелдәге 361 номерлы карары белән расланган Биектау муниципаль районы территорияләрен планлаштыру проектларын, территорияне ызанлау проектларын эзерләү турында карарлар кабул итү, территорияне планлаштыру проектларын, ызанлау проектларын тикшерү һәм раслау тәртибе турындагы нигезләмә нигезендә, Яшь Көч авылыннан төньяктарак урнашкан 554,14 гектар мәйданлы жир кишәрлегенә территорияне планлаштыру проектын раслау буенча Дачный авыл жирлегенә Советлар үткәргән гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмәне карап, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. Татарстан Республикасы, Дачный авыл жирлегенә, Яшь Көч авылы адресы буенча урнашкан, 554,14 га мәйданлы Яшь Көч авылыннан төньяктарак жир кишәрлегенә кушымтада бирелгән территорияне планлаштыру проектын расларга.

2. Әлегә карарны, кызыл линияләренң характерлы нокталары координаталары исемлегеннән тыш (кызыл линияләрен күрсәтеп, планлаштыру проекты сызымына кушымта) (хезмәт куллануы өчен материаллар), Интернет челтәрендә Биектау муниципаль районының рәсми сайтында <http://vysokaya-gora.tatarstan.ru/> веб-адрес буенча һәм «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы»нда: <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адрес буенча урнаштырырга.

3. Татарстан Республикасы Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгына гамәлдәге законнар нигезендә Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенң Татарстан Республикасы буенча идарәсенә Бердәм дәүләт күчмәсез мөлкәт реестрына тиешле белешмәләр кертү өчен әлегә карарның күчмәсен жиберергә тәкъдим итәргә.

4. Әлегә карар рәсми басылып чыккан көнненнән үз көченә керә дип билгеләргә.

5. Әлеге қарарның үтәлешен контрольдә тотуны район башкарма комитеты житәкчесе урынбасары Р.Ф. Хәкимуллинга йөкләргә.

Житәкче

Д.Ф.Шәйдуллин

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районында, Яшь Көч
авылыннан төньяктарак урнашкан территорияне планлаштыру проекты**

ТР Биектау муниципаль районында, Яшь Көч авылыннан төньяктарак урнашкан территорияне планлаштыру проектының төп өлеше (алга таба - Планлаштыру проекты) түбәндәге проект материалларыннан тора:

I. Планлаштыру проектының сызымы, кызыл линияләрне, социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге объектларны һәм капитал төзелешнең башка объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен күрсәтеп.

II. Кызыл линияләрнең характерлы нокталары координаталары исемлеге кушымтасы белән, кызыл линияләрне күрсәтеп, планлаштыру проектының сызымы.

III. Капитал төзелеш объектларын урнаштыру турындагы, шулай ук территорияне планлаштырып үстерү характеристикалары турында, шул исәптән төзелеш алып баруның тыгызлыгы һәм параметрлары һәм территорияне үстерү өчен кирәкле социаль, транспорт хезмәт күрсәтү һәм инженер-техник тәмин итү системаларын үстерү характеристикалары турындагы нигезләмәләр.

IV. Территорияне планлаштырылган үстерү чиратлылыгы турындагы нигезләмәләр. Кызыл линияләрнең характерлы нокталары координаталары исемлеге хезмәт өчен файдалану документы булып тора һәм Биектау муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарылырга тиеш түгел.

III. Капиталь төзелеш объектларын урнаштыру турында, шулай ук территорияне планлаштырыла торган үсеш характеристикалары, шул исәптән төзелеш алып баруның тыгызлыгы һәм параметрлары һәм территорияне үстерү өчен кирәкле социаль, транспорт хезмәтә күрсәтү һәм инженер-техник тәэмин итү системаларын үстерү характеристикалары турында нигезләмә.

1. Территорияне планлаштыру проекты чикләре.

Планлаштыру проекты Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районында, Дачный авыл жирлегендә Яшь Көч авылыннан төньяктарак урнашкан территориягә эшләнә.

Проектлана торган районның чикләре булып түбәндәгеләр тора:

- төньяк ягыннан – Казан шәһәренең күпбалалы гаиләләре өчен индивидуаль торак төзелеше участкалары урнашкан Дачный авыл жирлеге жирләре;
- көнчыгыш ягыннан – Чернышевка һәм Дачный авыл жирлекләренең авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләре һәм Каймар авылы;
- көньяк ягыннан – Яшь Көч авылы, Дачный авыл жирлегенең урман массивы, Семиозерка авыл жирлегенең авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләре;
- көнбатыш ягыннан – урман фонды жирләре.

2. Территориягә характеристикалары.

Планлаштыру проекты чикләрендә территориянең майданы 554,14 га тәшкит итә (планлаштыру проекты эчендә урнашкан урман фонды участкаларын, авыл хужалыгы файдалануы участкаларын исәпкә алмыйча).

Күпбалалы гаиләләргә урын бирү өчен кишәрлекләр саны – 2300, шуларның 8 е гамәлдә.

Жир кишәрлекләренең күләме 10 сутый тәшкит итә.

Халык саны - 11500 кеше.

1 нче таблица. Яңа төзелешкә хезмәт күрсәтү объектлары

Билгесе	Атамасы	Үлчәү берәмлеге	Егәрлеге	Саны	Жир кишәрлеге, га
1	2	3	4	5	6
	Муниципаль мәктәпкәчә балалар учреждениеләре				
Д-1	Мәктәпкәчә балалар учреждениесе	Урын	220	1	0,851
Д-2	Мәктәпкәчә балалар учреждениесе	Урын	220	1	0,92
Д-3	Мәктәпкәчә балалар учреждениесе	Урын	220	1	0,906

Д-4	Мәктәпкәчә балалар учреждениесе	Урын	220	1	1,017
Д-5	Мәктәпкәчә балалар учреждениесе	Урын	140	1	0,734
Д-6	Мәктәпкәчә балалар учреждениесе	Урын	50	1	0,623
	Муниципаль гомуми белем бирү учреждениеләре				
Ш-1	Гомуми белем бирү мәктәбе	Урын	1501	1	3,304
Ш-2	Гомуми белем бирү мәктәбе	Урын	800	1	2,630
Ш-3	Гомуми белем бирү мәктәбе	Урын	1224	1	2,940
	Сәламәтлек саклау учреждениеләре				
Б-1	Өлкәннәргә хезмәт күрсәтү өчен III категорияле амбулаториясе белән поликлиника-амбулатория учреждениесе, балаларга хезмәт күрсәтү өчен I категорияле амбулаториясе белән һәм 2 автомобильгә кушып төзелгән ашыгыч медицина ярдәме күрсәтү пункты (гомуми мәйданы 4325 кв.м)	1 сменага өлкәннәр <u>килүе</u> 1 сменага балалар килүе	<u>100</u> 200	1	1,015
Б-2	Балаларга хезмәт күрсәтү өчен I категорияле аерым торучы амбулатория	Сменага килү	200	1	0,497
	Сәүдә-көнкүреш билгеләнешендәге объектлар				
Т-1, Т-2, Т-3, Т-4, Т-5; Т-6	Кушып төзелгән көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары белән катнаш сәүдә кибете, шул исәптән:	Файдалы мәйданы кв.м	903	6	Т-1-0,487, Т-2-0,453, Т-3-0,443, Т-4-0,710, Т-5-0,509, Т-6-0,285
	Азык-төлек һәм азык-төлек булмаган товарлар кибете	Сәүдә мәйданы кв.м	250	6	
	Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре	Эш урыны	4	6	
	Аптека киоскы	Гомуми мәйдан кв.м	14	6	
	Сөт кухнясының тарату пункты	Гомуми мәйдан кв.м	15	6	
Т-7	Азык-төлек һәм азык-төлек	Файдалы	2426	1	0,602

	булмаган товарлар кибете	мәйданы кв.м			
		Сәүдә мәйданы кв.м	1000		
	Спорт һәм мәдәни-агарту билгеләнешендәге объектлар				
СД-1	Спорт-ял итү комплексы (универсаль спорт залы һәм трибуналары белән физкультура-сәламәтләнדרү комплексы. Көнлек үткөрү сәләте - 656 кеше. Тамашачылар өчен урыннар саны - 210 урын.	Гомуми мәйдан кв.м	3234	1	0,97
ДК-1	Мәдәният йорты 1400 урынга (тамашачылар залы 700 урынга)	Гомуми мәйдан кв.м	7390	1	0,562
КФ	Жәмәгать туклануы предприятиесе	Утыру урыны	440	1	0,562
ШИ	Балалар сәнгать мәктәбе	Урын	200	1	0,707
	Административ билгеләнештәге объектлар				
А-1	Поселок администрациясе офисы шул исәптән:	Гомуми мәйдан кв.м	300	1	0,456
	Торак-эксплуатация оешмасы	Гомуми мәйдан кв.м	100		
	Тәртип саклау буенча терек пункт	Гомуми мәйдан кв.м	80		
	Сбербанк бүлеге	Гомуми мәйдан кв.м	40		
	Элемтә бүлеге	Гомуми мәйдан кв.м	80		
	Инженерлык инфраструктурасы объектлары				
В-1-В-7	Жир асты су алуы (скважиналар)			7	3,53
К-1- К-5	Котельная (блоклы-модульле)	МВт	1,525- 6,65	5	2,029
КНС-1- КНС-10	Канализация насос станциясе	м ³ /сәг.	25,0- 100,0	10	0,036
ГКНС	Төп канализация насослар станциясе	м ³ /сәг.	250	1	0,0036
РП	Бүлүче трансформатор подстанциясе	кВ·А	2×250	1	0,2203
БКТП- 1- БКТП-9	Блоклы трансформатор подстанциясе	кВ·А	2×250 - 2×630	9	0,0324

ГРПБ	Газ көйләү пункты	м3/сәг	182,4- 795,3	9	0,035
------	-------------------	--------	-----------------	---	-------

3. Транспорт хезмәте күрсәтү системасын үстерү характеристикалары.

Территорияне планлаштыру проекты тарафыннан түбәндәгеләр каралган:

- 3,9 км озынлыктагы жирле әһәмияттәге автомобиль юлын төзү,
- 0,7 км озынлыктагы Теплый ключ авылына килү юлларын төзү

(планлаштыру проекты чикләрендә),

- 57, 736 км озынлыктагы жирле әһәмияттәге урамнар һәм үтү юллары төзү.

4. Инженерлык-техник тәмин итү системасын үстерү характеристикасы.

4.1. Су белән тәмин итү

Суның бөтен комплекса тәүлеклек максималь сарыф ителүе, су сиптерүне исәпкә алып, 2700,2 м³/тәүлек тигез.

Карала торган районда үзәкләштерелгән суүткәргеч системасы булмау сәбәпле, 1-8 номерлы эшләтеп жибәрү комплексларының проектлана торган азкатлы төзелешләренә су белән тәмин итү (жир асты сулары хисабына хужалык-эчә торган су белән тәмин итү чыганагын оештыру мөмкинлеге турындагы гидрологик бәяләмә нигезендә) су жыю башняларын урнаштырып, су алу скважиналарынан су белән тәмин итүнең жир асты чыганакларын файдаланып, гамәлгә ашыру күздә тотыла.

Су кудыру төене, урынның рельефын исәпкә алып һәм көйләүче сыешлык сыйфатында, челтәрдә кирәкле минималь һәм максималь мөмкин булган басымны тәмин итү өчен билгеләнгән.

Проектлана торган суүткәргеч челтәрләренәң гомуми озынлыгы 52,15 км.

Проектлана торган суүткәргеч челтәрләре тирәнлеге 2,3-3,2м тәшкил итәчәк.

4.2. Су чыгару

Агып чыга торган суларның гомуми тәүлеклек чыгымы 2337,7 м³/тәүлек тигез.

Урынның рельефын исәпкә алып, планлаштыру проекты белән хужалык-көнкүреш ташландык суларын жыю планлаштырылган төзелештән канализацион насос станцияләренә канализациянең үзагым челтәрләре белән күздә тотыла, алардан, 7183/07/16-29 15.03.2023 номерлы “Водоканал” МУП техник шартлары нигезендә, канализациянең кудыру челтәрләре белән төп канализация насос станциясенә (ГКНС) кудырыла һәм алга таба Магистраль/Склад урамындагы канализация чистарту корылмаларына жибәрелә.

Табигый һәм ясалма киртәләр аша торбаүткәргечләрнең чыгу юлларын сузу траншеялы һәм траншеясыз ысуллар: авыш-юнәлешле бораулау, микротоннельлау, калкан үткәргечен кулланып тоннельләү, "торбада эчендә торба", жир өсте сузуы методлары белән башкарылырга тиеш. Сузу ысулын сайлау СП36.13330.2012 10.1.2

п. һәм СП86.13330.2014 18.3 п. нигезләнәп техник-икътисадыи исәпләүләр белән нигезләнгән булырга тиеш.

Су чыгару нормалары әлеге район өчен кабул ителгән нормаларга туры килә.

КНС, ГКНС территориясендә проектлана торган сак зонасы 20 (егерме) метр тәшкит итә.

Планлаштыру проекты чикләрендә проектлана торган канализация чөлтәрләрөнөң гомуми озынлыгы 54,2 км тәшкит итә (кудыра торганнарын исәпләп).

Магистраль/Склад урамында урнашкан чистарту корылмаларына кадәр магистраль кудыру су үткәргечләрөнөң озынлыгы 46,0 км га тигез (2x23,0).

Карала торган территория проекты чикләреннән читтә кудыру канализациясе чөлтәрләрөнә һәм корылмаларына "Линияле объектлар" планлаштыру проектын үтәү зарур.

Территорияне үстөрүнөң беренче этабында күпбалалы гаиләләр өчен көнкүреш канализациясе суларын агызу өчен су үткәрми торган коелар – септиклардан файдалану, аннары санитар-эпидемиологик күзәтчөлек органнары белән килештерелгән урыннарга чыгару тәкъдим ителә.

4.3.Яңгыр канализациясе

Катлаулы рельеф һәм территориядә елгалар һәм күлләр булмау, яңгыр һәм кар суларын үзәкләштерелгән жыю, шулай ук аларны чистарту мөмкин түгел.

Планлаштыру проекты белән, урынның рельефын һәм территорияне вертикаль планлаштыруны исәпкә алып, 554,14га мөйданлы карала торган территориядән яңгыр һәм карлы суларын өслөклә чыгару тәкъдим ителә.

4.4.Жылылык белән тәэмин итү

Яңа төзелеш объектларына гомуми жылылык куллану 26,638 МВт (22.904 Гкал/сәг).

1. Индивидуаль төзелешле проектлана торган районның торақ массивларында торақ йортларны жылылык белән тәэмин итү һәм кайнар су белән тәэмин итү ике контурлы индивидуаль газ казаннарыннан гамәлгә ашырыла, 2300шт күләмөндә. Жылылык чыганагы параметрлары 80° - 60°С.

2. 50 урынлы балалар бакчасын (Д-6), 1501 урынлы мәктәпне (Ш-1), мәдәният йортын (ДК-1), көнкүреш хөзмәтө күрсәтү корылмалары белән кушып төзелгән катнаш сәүдә кибетен (Т-2, Т-3), посөлок администрациясе офисын (ДЦ) һәм спорт-ял итү комплексын (ДЦ), кибетне (К) жылылык белән тәэмин итү өчен, су жылыту казаннары белән 1 нче блок-модульле котельный төзү каралган. Котельный егәрлеге 6.65 МВт (5.632Гкал/с). Жылылык чыганагы параметрлары 110° - 70°С.

3. 220 урынлы балалар бакчасын (Д-4, Д-3), өстәп төзелгән көнкүреш хөзмәтө күрсәтү объектлары белән катнаш сәүдә кибетен (Т-4, Т-5) һәм аерым торган амбулаторияне (Б-2) жылылык белән тәэмин итү өчен, су жылыту казаннары белән 2 нче блок-модульле котельный төзү каралган. Котельныйның куәтө 3.067 МВт

(2.637Гкал/сәг). Жылылык чыганагы параметрлары $110^{\circ} - 70^{\circ}\text{C}$.

4. 140 урынлы балалар бакчасын (Д-5), 1224 урынлы мектепне (Ш-3), көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары өстәп төзелгән катнаш сәүдә кибетен (Т-6,Т-7) һәм поликлиника-амбулатория учреждениесен (Б-1) жылылык белән тәмин итү өчен, су жылыту казаннары булган 3 нче блок-модульле котельный төзү каралган. Котельныйның куәте 4.284МВт (3.683Гкал/сәг). Жылылык чыганагы параметрлары $110^{\circ} - 70^{\circ}\text{C}$.

5. 220 урынга исәпләнгән балалар бакчасын (Д-2), 1501 урынлы мектепне (Ш-2), балалар сәнгать мектебен (ШИ) жылылык белән тәмин итү өчен, су жылыту казаннары булган 4 нче блок-модульле котельный төзү каралган. Котельныйның куәте 4.176 МВт (3.591Гкал/сәг). Жылылык чыганагы параметрлары $110^{\circ} - 70^{\circ}\text{C}$.

6. 220 урынлы балалар бакчасын (Д-1), катнаш сәүдә кибетен (Т1) жылылык белән тәмин итү өчен, су жылыту казаннары булган 5 нче блок-модульле котельный төзү каралган. Котельныйның куәте 1.525 МВт (1.311Гкал/сәг). Жылылык чыганагы параметрлары $110^{\circ} - 70^{\circ}\text{C}$.

7. Хезмәт күрсәтү объектларына кадәр гомуми озынлыгы 3.50 км булган жылылык үткәргечләр сузу проектланган.

4.5.Газ белән тәмин итү

Проектлана торган төзелешкә газның гомуми чыгымы 11455 м³/сәг тәшкил итәчәк.

1. Индивидуаль төзелешле торак йортларны (2300 санда) жылытуга һәм азык әзерләүгә газ чыгымы 9098,8 м³/сәг тәшкил итәчәк.

2.Жәмәгать билгеләнешендәге объектларны жылылык белән тәмин итү өчен котельныйларга газ чыгымы 2356,2 м³/сәг тәшкил итәчәк, шул исәптән:

- 6.65 МВт (5.719Гкал/сәг) куәтле су жылыту казаннары булган 1 нче блок-модульле котельныйның газ чыгымы 795,3 м³/сәг тәшкил итәчәк;

- 3.067 МВт (2.637Гкал/сәг) куәтле су жылыту казаннары булган 2 нче блок-модульле котельныйның газ чыгымы 366,8 м³/сәг тәшкил итәчәк;

- 4.284 МВт (3.683Гкал/сәг) куәтле су жылыту казаннары булган 3 нче блок-модульле котельныйның газ чыгымы 512,3 м³/сәг тәшкил итәчәк;

- 4.176 МВт (3.591Гкал/сәг) куәтле су жылыту казаннары булган 4 нче блок-модульле котельныйның газ чыгымы 499,4 м³/сәг тәшкил итәчәк;

- 1.525 МВт (1.311Гкал/сәг) куәтле су жылыту казаннары булган 5 нче блок-модульле котельныйның газ чыгымы 182,4 м³/сәг тәшкил итәчәк.

Проектлана торган объектларны газ белән тәмин итү өчен, югары басымлы $P_{y\leq 0,6}$ МПа 180м газүткәргечләр, уртача басымлы газүткәргечләр $P_{y\leq 0,3}$ Мп 8250м, түбән басымлы газүткәргечләр 48700м, һәркайсы редукцияләүнең төп һәм резерв сызыклары белән блок тибындагы ГРПБ (9 шт) төзү каралган.

4.6. Электр белән тәмин итү

Электр куллануның хисап куәте 3889,25 кВт тәшкит итә.

«Челтәр компаниясе» АЖнең 15.03.2023 №2022/ПЭС/840/341 техник таләпләренә ярашлы рәвештә проектлана торган территорияләр өчен туклану үзәге булып Макаровка ПС тора.

Территорияне электр белән тәмин итүне төрле куәтле РТП-1 һәм БКТП (11 шт.) кулланып, радиаль схема буенча тормышка ашыру тәкъдим ителә.

Электр тапшыру линиясен, мәктәпләр һәм балалар бакчалары территорияләренә килә торган линияләрдән тыш, һава башкаруында икечылбырлы белән сузарга кирәк.

Планлаштыру проекты белән түбәндәгеләрне төзү каралган:

- 2×250 кВт·А куәтле РТП-1;
- 2×250 кВт·А куәтле БКТП-1, БКТП-2, БКТП-5, БКТП-10, БКТП-11;
- 2×400 кВт·А куәтле БКТП-3, БКТП-9;
- 2×630 кВт·А куәтле БКТП-4, БКТП-7, БКТП-7;

- ВЛИ 10 кВ РТП-1 – БКТП-1 (1,6 км);
- ВЛИ 10 кВ РТП-1 – БКТП-2 (2,4 км);
- ВЛИ 10 кВ РТП-1 – БКТП-3 (2,3 км);
- ВЛИ 10 кВ РТП-1 – БКТП-4 (2,65 км);
- ВЛИ 10 кВ РТП-1 – БКТП-5 (3,6 км);
- ВЛИ 10 кВ РТП-1 – БКТП-6 (4,3 км);
- ВЛИ 10 кВ РТП-1 – БКТП-7 (4,04 км);
- ВЛИ 10 кВ РТП-1 – БКТП-8 (3,45 км);
- ВЛИ 10 кВ РТП-1 – БКТП-9 (3,7 км);
- ВЛИ 10 кВ БКТП-8 – БКТП-10 (0,365 км);
- ВЛИ 10 кВ РТП-1 – БКТП-11 (0,74 км);

- мәктәпкәчә һәм белем бирү объектларына КЛ 10 кВ төзү (625 м);

- ВЛ 0,4 кВ РТП-1 төзү китү линияләренә озынлыгы - 2,8 км;
- ВЛ 0,4 кВ от БКТП-1, БКТП-2, БКТП-3, БКТП-4, БКТП-5, БКТП-6, БКТП-7, БКТП-8, БКТП-9, БКТП-10, БКТП-11 төзү китү линияләренә гомуми озынлыгы –75,1 км.

Проектлана торган территориягә китерә торган электр белән тәмин итү челтәрләре өчен линия объектларын планлаштыру проекты эшләү кирәк.

5. Төзелешне жайга салу линиясе

Территорияне нәтижәле файдалану максатыннан, ИЖС жир кишәрлекләрен урман массивларыннан 30 метрдан кимрәк, әмма 15 метрдан да якынак булмаган ераклыкта урнаштыру каралган. Мондый кишәрлекләр өчен (138 данә), аннан соң биналар һәм корымалар төзү рөхсәт ителми торган төзелешне жайга салу линиясе билгеләнә.

6. Жир кишәрлеген өлешчә тартып алу

Карала торган территориядә урнашкан ерак участка баруны тәмин итү максатларында планлаштыру проектында 16:16:300406:21 кадастр номерлы 3728 кв.м майданлы жир кишәрлеген урам-юл челтәре өчен өлешчә тартып алу тәкъдим ителә.

IV. Территорияне планлаштырып үстерү чиратлыгы турында нигезләмә.

Территорияне үстерүнең беренче этабы булып, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы төзелешенә проект-смета документациясен эшләү тора.

Икенче этап булып инженерлык һәм транспорт инфраструктурасын төзү тора.

149 ИЖС кишәрлекләрен урнаштыру өчен гомуми майданы 32 гектар булган урман утыртмалары үскән территориянең 2 кишәрлегендә, гамәлдәге законнар нормаларын үтәп, биек кәүсәле агачларны (кәүсәсе 0,2м-0,3м диаметр 12-15 м биеклектәге каен, усак, чыршы, нарат) кисүне тәмин итәргә кирәк.